

Sygn. akt VI U 1430/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Katarzyna Herman

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 października 2014 r. w S.

sprawy T. G. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania T. G. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 4 września 2013 roku nr (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 września 2013 roku, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił wszczęcia postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku T. G. (1) o umorzenie należności na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność figurujących na koncie T. G. (1). W uzasadnieniu decyzji wskazano, że brak jest możliwości wszczęcia postępowania, bowiem zakres żądania obejmuje wyłącznie umorzenie składek na ubezpieczenie zdrowotne, tymczasem ewentualnie nieopłacone należności tytułem składek na ubezpieczenie zdrowotne nie podlegają samoistnie umorzeniu.

Powyższą decyzję w całości zaskarżył T. G. (1), wnosząc o jej uchylenie i wszczęcie postępowania w sprawie rozpatrzenia wniosku o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek zdrowotnych na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą. Wskazał, że w jego ocenie organ rentowy dokonał błędnej wykładni art. 1 wskazanej ustawy, kierując się jedynie wykładnią językową. W ocenie skarżącego należało mieć na uwadze cel wprowadzenia uregulowań prawnych zawartych w ustawie abolicyjnej, którym było umożliwienie osobom zalegającym ze składkami ubezpieczeniowymi względem ZUS ich umorzenie. Odwołujący wskazał też, że w spornym okresie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, lecz zwolniony był z opłacania składek na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości, z argumentacją jak w zaskarżonej decyzji. Ponownie wskazał, że zgodnie z brzmieniem art. 1 ust. 6 ustawy abolicyjnej składki na ubezpieczenie zdrowotne nie podlegają samoistnemu umorzeniu na podstawie przepisów tej ustawy, a jedynie w razie umorzenia zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe. Takie umorzenie nie miało miejsca w niniejszej sprawie z uwagi na brak zaległości T. G. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne.

Sąd ustalił, co następuje:

T. G. (1) w okresie od 15 października 2004 r. do 23 października 2007 r. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą. W tym czasie był zwolniony z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Ubezpieczony – jako emeryt - z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej podlegał tylko ubezpieczeniu zdrowotnemu. Nie opłacał jednak na bieżąco składek z tego tytułu.

Niesporne, a nadto dowód: decyzja o wykreśleniu wpisu z EDG – k. nienumerowana w aktach ZUS.

Na dzień 26 sierpnia 2013 r. należności T. G. (3) z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą wynosiły łącznie 10.535,05 zł, z czego zaległość z tytułu nieopłaconych składek na FUZ za okres od grudnia 2004r. do października 2007 r. wyniosła 5632,05 zł, natomiast odsetki - 4903,00 zł.

Niesporne, a nadto dowód: wydruk z systemu „stany należności dla płatnika” z 10.10.2013 r. - k. nienumerowane akt ZUS.

W dniu 26 sierpnia 2013 roku (data wpływu do ZUS) T. G. (1) złożył w ZUS O/S. datowany na 22 sierpnia 2013r. wniosek o umorzenie nieopłaconych należności za okres od 1 grudnia 2004 r. do 30 listopada 2007 roku z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne, do których opłacania był zobowiązany z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Jednocześnie ubezpieczony wskazał, iż z dniem działalności gospodarczej nie prowadzi od października 2007 r.

Niesporne, a nadto dowód: wniosek, k. nienumerowana w aktach ZUS.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie, które zostało merytorycznie rozpoznane stosownie do wiążących Sąd Okręgowy wytycznych udzielonych przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie przy rozpoznawaniu zażalenia na wcześniej wydane postanowienie, nie mogło zostać uwzględnione.

W niniejszej sprawie, której stan faktyczny był między stronami niesporny, pod ocenę sądu poddano niekorzystne dla T. G. rozstrzygnięcie organu rentowego o odmowie umorzenia należności z tytułu zaległych składek na ubezpieczenie zdrowotne w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. T. G. uważał bowiem, że takie umorzenie powinno zostać dokonane, skoro – w jego ocenie - ustawa o umorzeniu jest powszechna i w żaden sposób nie wyłącza z zakresu jej zastosowania osób zalegających wyłącznie ze składkami na ubezpieczenie zdrowotne. Z poglądem tym nie można się było jednak zgodzić.

Zgodnie z treścią przepisu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 r. poz. 1551, dalej jako: ustawa abolicyjna) na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.):

1. która przed dniem 1 września 2012 roku zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2. innej niż wymieniona w pkt 1

umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

W ust. 6 art. 1 cytowanej ustawy wskazano, że umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Jak więc już wynika z brzmienia pierwszego z cytowanych przepisów zakres podmiotowy cytowanej ustawy jest ograniczony wyłącznie do osób, które w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku podlegały obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. Wynika to w sposób niebudzący wątpliwości z początkowej części przepisu, w którym wyjaśniono, iż umorzenia należności dokonuje się „na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności”. Wynika z niego bowiem, że prawo do złożenia podlegającego merytorycznemu rozpoznaniu wniosku przysługuje nie każdej osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą i zalegającej ze składkami, lecz tylko takiej osobie, która z tytułu prowadzenia tej działalności podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu.

Tymczasem w rozpoznawanej sprawie T. G. (1) jako osoba prowadząca działalność gospodarczą, jednak mająca już w tym czasie ustalone prawo do emerytury, nie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym oraz ubezpieczeniu wypadkowemu. Wynika to wprost z brzmienia art. 9 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, w którym wskazano, że osoby, o których mowa w art. 6, niewymienione w ust. 4, 4a i 4c (o osobach prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą mowa jest zaś w punkcie 5 tego artykułu), mające ustalone prawo do emerytury lub renty, podlegają dobrowolnie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Skoro więc niespornym w sprawie było, że w okresie prowadzenia działalności gospodarczej odwołujący się był emerytem, to na podstawie art. 9 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych mógł się on zgłosić do ubezpieczeń emerytalnych i rentowych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej jedynie dobrowolnie. Znajduje to dodatkowe potwierdzenie w treści art. 9 ust. 4 c, w którym wskazano, że osoby prowadzące pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, mające ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym do czasu ustalenia prawa do emerytury. Odwołujący z tej możliwości jednak nie skorzystał, a co za tym idzie, w myśl przepisu art. 12 ust. 1 ustawy systemowej nie podlegał też w tym czasie ubezpieczeniu wypadkowemu.

Natomiast niewątpliwie, stosownie do treści przepisów art. 66 ust. 1 pkt 1 ppkt c, art. 66 ust. 1 pkt 16 w związku z art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, T. G. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej był zobowiązany do opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Skoro jednak w latach 2004-2007 T. G. (1) jako emeryt nie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z racji prowadzonej działalności gospodarczej i z tego tytułu nie opłacał składek na ubezpieczenie społeczne, to nie powstały po jego stronie żadne zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie emerytalne i wypadkowe w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym dotyczące spornego okresu objętego zaskarżoną decyzją. Tym samym, w ocenie sądu brak było podstaw do zastosowania w stosunku do odwołującego przepisów przywołanej na wstępie ustawy abolicyjnej. Odwołujący jako osoba nie podlegająca obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu

i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności nie należy bowiem do kręgu podmiotów, do których ta ustawa ma zastosowanie. Tym samym – jak słusznie uznał organ rentowy – w przypadku T. G. nie jest możliwe samoistne umorzenie zaległości z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne, skoro powyższe umorzenie jest tylko pochodną powstałych zaległości z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne.

Biorąc więc pod uwagę powyższy stan faktyczny i prawny, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z przywołanym wyżej przepisami, należało oddalić odwołanie jako niezasadne.